

Література

1. Прохорова В.В. Контролінг в управлінні витратами підприємств: монографія. / Прохорова В.В. Харків, 2010. 256 с.
2. Портер М. Международная конкуренция. М.: Международ. отношения. / Портер М. 1993. 896 с.

УДК 658:005.5

Денис Гаврилюк

магістр кафедри управління та бізнес-адміністрування,

Ірина Боришкевич

асистент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

м. Івано-Франківськ

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах стрімких змін у веденні бізнесу особливого значення набуває здатність керівників адаптуватися до мінливих умов, а також розуміти як власні емоції, так і емоції своїх підлеглих. Керівнику підприємства необхідно приймати правильні управлінські рішення, делегувати свої обов'язки підлеглим, мотивувати їх, контролювати, вирішувати конфлікти, що можуть виникнути. Ефективність виконання перерахованих функцій менеджменту в великій мірі залежить від розвитку емоційного інтелекту. Емоційний інтелект допомагає приймати рішення шляхом відображення та осмислення емоцій, які мають для особистості певний зміст. Він є однією з головних складових у досягненні максимального успіху в управлінській діяльності.

Теорію емоційного інтелекту (EQ) почали розробляти в 1990-х рр. американські вчені Джон Мейер, Пітер Селовей і Девід Карузо. Вони визначали емоційний інтелект як чітко вимірювану спроможність особистості розпізнавати та інтерпретувати емоції, а

також продуктивно їх використовувати для оптимального вирішення проблем.

Деніел Гоулман під емоційним інтелектом розуміє «здатність усвідомлювати власні почуття, почуття інших людей, мотивувати самого себе та інших, управляти емоціями як наодинці з самим собою, так і стосовно інших». Згідно з його концепцією EQ вираховується як сума показників семи здібностей: самоусвідомлення, самомотивування, стійкість до фрустрації, контроль за імпульсами, регуляція настрою, емпатія, оптимізм. Якщо IQ є індикатором академічної успішності, то рівень EQ дозволяє говорити про ймовірність життєвого успіху [1, с. 342].

Емоційний інтелект лежить в основі емоційної саморегуляції, а високий рівень емоційного інтелекту дає можливість розуміти власні емоції та емоції інших людей, керувати емоційною сферою. Емоційний інтелект допомагає приймати рішення на основі відображення і осмислення емоцій, які мають для особистості певний зміст. Емоційний інтелект складається з вміння свідомо керувати емоціями, розуміти емоції, асимілювати емоції в мислення, розрізняти та виражати емоції [2, с. 79].

Розвиток емоційного інтелекту має неабияке значення в управлінській діяльності. Зокрема, він пов'язаний із формуванням та реалізацією засад емоційного менеджменту. За словами вченого С. Колот емоційний менеджмент, припускає визнання того факту, що у процесі роботи у людей виявляються емоції і виникають емоційні відносини, які мають енергетичне, ціннісне, інформаційне і мотивуюче значення, а також визначають емоційне середовище як невід'ємну складову організаційної діяльності. З точки зору емоційного менеджменту, емоційна діяльність в першу чергу спрямована на оптимізацію емоційної атмосфери підприємства, що входить в обов'язки керівника та є однією із основних компетенцій. Мова іде про емоційно інтелектуальне лідерство.

Найуспішніші лідери – це ті, які ефективно використовують усі власні сфери впливу на підлеглих та залучають усі сфери особистості підлеглого для підвищення його ефективності. Кращими керівниками

завжди будуть емоційно інтелектуальні лідери, оскільки вони володіють відповідними характеристиками емоційного інтелекту та необхідними навиками. Розрізняють чотири основні складові емоційного інтелекту: самоусвідомлення, самоконтроль, соціальна чутливість та управління відносинами [3, с. 92].

Ефективні лідери демонструють володіння хоча б однією компетенцією із чотирьох складових емоційного інтелекту, що наведені у таблиці. У випадку, якщо у керівника розвинуті усі складові емоційного інтелекту, можна говорити про високо розвинутого емоційно інтелектуального лідера.

Отже, розвиток емоційного інтелекту має важливе значення в управлінській діяльності керівника підприємства. Більш високий емоційний інтелект дає можливість керівнику легко долати стресові ситуації за допомогою соціально прийнятних дій, уникати агресивних моделей поведінки, адекватно оцінювати, розуміти і управляти своїми та чужими емоціями тощо. В цілому, емоційний інтелект є ефективним інструментом підвищення продуктивності праці, а також ефективності підприємства в цілому.

Література

1. Либин А. В. Дифференциальная психология / А. В. Либин. – М.: Эксмо, 2006. – 544 с.
2. Андреева И. Н. Эмоциональный интеллект: исследование феномена / И. Н. Андреева // Вопросы психологии. – 2006. – №3. – С. 78-85.
3. Корман М. М. Емоційний інтелект персоналу як основа ефективного розвитку організації / М. М. Корман // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2013. – Вип. 24. – С. 88-94.